

Relationship Between Internet Addiction and Feelings of Happiness at Dezful University of Medical Sciences

Ehsan Bandani Tarashoki ¹, Reza Beiranvand ², Shahzad Mehranfard ^{3,*},
Sadegh Ahmadi Majin ³, Ferdos Pelarak ⁴, Yaghoob Madmoli ⁵, Saeed
Davoodi ⁶, Mahyar Najarian ⁶

¹ BSc, Department of Nursing, Student Research Committee, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

² MSc, Department of Epidemiology, Shoushtar Faculty of Medical Sciences, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

³ Instructor, Department of Nursing, Nursing and Midwifery School, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁴ MSc, Department of Nursing, Nursing and Midwifery School, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

⁵ MSc, Department of Nursing, Student Research Committee, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran

⁶ Medical Student, Student Research Committee, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran

* **Corresponding author:** Shahzad Mehranfard, Instructor, Department of Nursing, Nursing and Midwifery School, Dezful University of Medical Sciences, Dezful, Iran. E-mail: mehranfardshahzad@gmail.com

Received: 05 Aug 2016

Accepted: 19 Oct 2016

Abstract

Introduction: Currently the rate of Internet exploitations is increasing among college students and has become an important part of their life. Beside the benefits and advantages of Internet usage, abuse, extreme exploitation, and over dependence on the Internet can lead to complications. This study aimed to investigate the relationship between Internet addiction and feelings of happiness among Dezful Medical Sciences University students.

Methods: This research is a cross-sectional study, which was performed on 276 qualified Dezful Medical Sciences University students in 2014 with the method of available census. The tools utilized for data collection consisted of demographic questionnaire, Young Internet Addiction Standard criterion, and Happiness Oxford Standard criterion. The data were analyzed via the SPSS software.

Results: In this study, 1.8% of female students was addicted to the Internet, which was 0.9% more compared to male students ($P = 0.033$). There were significant statistical correlations between the utilization of various websites and Internet addiction ($P = 0.044$). A significant statistical correlation was observed between daily usage and Internet addiction ($P = 0.0001$). The correlation coefficient between Internet addiction and student vitality, freshness, and joy was -0.085 ($P = 0.185$).

Conclusions: The results showed that daily use of the Internet by students, who have Internet addiction cause a decrease in feelings of happiness among students. It is recommended for educational programs to motivate students towards correct methods of Internet use.

Keywords: Internet Addiction, Internet, Happiness, Students

بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با احساس شادکامی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول

احسان بندانی ترشکی^۱، رضا بیرانوند^۲، شهزاد مهرانفرد^{۳*}، صادق احمدی ماژین^۴، فردوس پلارک^۵، یعقوب مدملی^۶، سعید داودی^۷، مهیار نجاریان^۸

^۱ دانشجوی کارشناسی، گروه پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران
^۲ کارشناس ارشد، گروه اپیدمیولوژی، دانشکده علوم پزشکی شوشتر، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران
^۳ مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران
^۴ کارشناس ارشد، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران
^۵ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران
^۶ دانشجوی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران
^{*} نویسنده مسئول: شهزاد مهرانفرد، مربی، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی دزفول، دزفول، ایران. ایمیل: mehranfardshahzad@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۰۷/۲۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۰۵/۱۵

چکیده

مقدمه: امروزه میزان استفاده از اینترنت در دانشجویان در حال افزایش می باشد و به بخش مهمی از زندگی آنها تبدیل شده است. در کنار مزیت های اینترنت، استفاده نابجا و افراطی باعث بروز وابستگی به اینترنت و مشکلات ناشی از آن می شود. این مطالعه با هدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با احساس شادکامی و نشاط در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که بر روی ۲۷۶ نفر از دانشجویان واجد شرایط دانشگاه علوم پزشکی دزفول در سال ۱۳۹۳ به روش سرشماری انجام شد. ابزار گردآوری داده ها شامل پرسشنامه دموگرافیک، پرسشنامه استاندارد اعتیاد به اینترنت یانگ و پرسشنامه استاندارد شادکامی آکسفورد بود. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS-21 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: بر اساس یافته های این مطالعه ۱/۸٪ از دانشجویان دختر اینترنت به اعتیاد داشتند که به طور معنی داری از میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پسر ۰/۹٪، بیشتر بود ($P = ۰/۳۳۰$). ارتباط آماری معنی داری بین استفاده از سایت های مختلف و اعتیاد به اینترنت مشاهده شد ($P = ۰/۰۴۴$). ارتباط آماری معنی داری بین میزان استفاده روزانه و اعتیاد به اینترنت مشاهده شد ($P = ۰/۰۰۰۱$). ضریب همبستگی بین اعتیاد به اینترنت و نشاط و شادابی دانشجویان برابر با ۰/۸۵- بود ($P = ۰/۱۵۸$).

نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که استفاده روزانه از اینترنت در سایت های مختلف توسط دانشجویانی که اعتیاد به اینترنت دارند باعث کاهش احساس شادکامی در آنان می گردد. لذا توصیه می گردد برنامه های آموزشی در جهت سوق دادن دانشجویان به سمت استفاده صحیح از اینترنت و سایت های علمی برنامه ریزی شود.

واژگان کلیدی: اعتیاد به اینترنت، اینترنت، شادکامی، دانشجویان

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

مقدمه

به سرعت در سراسر جهان در حال افزایش است و هم اکنون در اوج انقلاب صنعتی دیجیتالی قرار گرفته و هرگونه انقلاب جدیدی، بی گمان مشکلات و گرفتاری های جدید می آفریند (۳، ۴). بر اساس آمار، تعداد کاربران ایرانی استفاده کننده از اینترنت در سال ۲۰۰۶، ۱۱ میلیون نفر بوده که در سال ۲۰۱۰ به ۳۳ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر رسیده و به این ترتیب رتبه اول را در کشورهای خاورمیانه کسب کرده است (۵).

امروزه اینترنت به یک ابزار مهم برای تعامل اجتماعی، اطلاعات و سرگرمی تبدیل شده است (۱). اینترنت روشی است که افراد به آسانی و به سرعت می توانند اطلاعات مورد نظر را دریافت کنند و با مردم سراسر جهان ارتباط برقرار کنند. هرچند که عدم کنترل روی استفاده بیش از حد آن می تواند باعث اختلال در عملکرد زندگی، روابط بین اعضای خانواده و ناپایداری احساسات شود (۲). استفاده از این شبکه

تحقیقات سازمان ملی جوانان نشان می‌دهد با توجه به افزایش نفوذ اینترنت در ایران تعداد کاربران آن در مدارس و دانشگاه‌ها در روز به ۱۵ میلیون نفر می‌رسد بر اساس این آمار بیش از ۳۵ درصد استفاده‌کنندگان از اینترنت را قشر جوان تشکیل می‌دهند (۴). کاربردهای فراوان و جذابیت‌های این شبکه جهانی سبب شده در سال‌های اخیر پدیده‌ای با عنوان اعتیاد به اینترنت ظهور یابد (۳). این ایده که مشکل استفاده از کامپیوتر معیارهای اعتیاد را دارد و باید در نسخه بعدی راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی وارد شود، اولین بار توسط دکتر کیمبرلی یانگ در سال ۱۹۹۶ مطرح شد. در مورد معیارهای تشخیصی این اختلال نیز، مطالعات تجربی یک مجموعه متناقض از معیارهای اعتیاد به اینترنت را ارائه داده‌اند؛ Beard پیشنهاد می‌کند ۵ معیار ذیل برای تشخیص اختلال اعتیاد به اینترنت موردنیاز می‌باشند: ۱- درگیری ذهنی با اینترنت (فکر کردن در مورد فعالیت‌های برخط قبلی و پیش‌بینی جلسه برخط بعدی) ۲- احساس نیاز به استفاده بیشتر از اینترنت به منظور رسیدن به رضایت ۳- تلاش ناموفق برای کنترل، کاهش و یا متوقف کردن استفاده از اینترنت ۴- بی‌قراری، بداخلاقی، افسردگی یا تحریک‌پذیری زمان قطع و متوقف کردن استفاده از اینترنت ۵- برخط ماندن بیشتر از زمانی که در ابتدا قصد داشته.

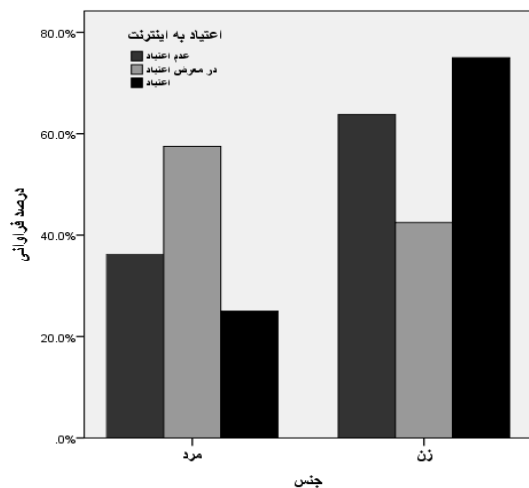
اختلال اعتیاد به اینترنت (IAD: Internet Addiction Disorder) عامل اختلال در عملکرد طبیعی زندگی با ایجاد عوارض عصبی، اختلالات روانی و مشکلات اجتماعی است. نظرسنجی‌ها در ایالات متحده و اروپا شیوع نگران‌کننده بین ۱۰.۵ تا ۸.۲ درصد را نشان داده‌اند (۷). مطالعات اپیدمیولوژیک صورت گرفته گزارش‌هایی را در مورد این اختلال ارائه کرده‌اند؛ یافته‌های پژوهش لیم و همکاران در چین نشان می‌دهد که ۱۰.۸٪ افراد ۱۳ تا ۱۸ ساله به‌طور متوسط تا شدید معتاد به اینترنت هستند. Cao در مطالعه خود به این نتیجه رسید که ۱۸.۲٪ از دانش‌آموزان دوره دبیرستان مقدماتی مشکل اعتیاد به اینترنت دارند. Ni نیز گزارش کرد که ۶/۴۴٪ دانشجویان سال اول دانشگاه اعتیاد به اینترنت داشتند. کیم و همکاران در کره به این نتیجه رسیدند که ۳.۸٪ بزرگسالان در معرض خطر اعتیاد به اینترنت و ۱/۶٪ اعتیاد به اینترنت دارند (۲). این نکته حائز اهمیت است که دانشگاه‌ها و از جمله دانشگاه‌های علوم پزشکی گروه قابل‌ملاحظه‌ای از استفاده‌کنندگان از اینترنت را تشکیل می‌دهند (۵). دانشجویان به دلایل ذیل بیشتر از سایر افراد مستعد اعتیاد به اینترنت هستند: ۱- دانشگاه‌ها دسترسی آسان و نامحدود به اینترنت را فراهم می‌کنند ۲- دانشجویان جوان استقلال خارج از کنترل پدر و مادر را برای اولین بار در زندگی خود تجربه می‌کنند ۳- پیدا کردن دوستان جدید اغلب از طریق این شبکه انجام می‌شود ۴- اصرار بر استفاده از فن‌آوری‌های مدرن در جوانان بسیار قوی‌تر از هر گروه سنی دیگری است ۵- استفاده از فضای مجازی؛ که خود ناهنجاری‌هایی را هم در پی داشته است، باعث شده که عده‌ای از دانشجویان بدین طریق خود را از فشارهای ناشی از وظایف دانشگاه و تکالیف و برگزاری آزمون‌های رهایی دهند (۴، ۸). روانشناسان و مربیان تأثیر منفی استفاده بیش‌ازحد از اینترنت را با مشکلات جسمی و روانی دانشجویان مرتبط می‌دانند (۹). بنابراین چون در حال حاضر اعتیاد به اینترنت به‌عنوان یک تهدید سلامت جامعه شناسایی شده و دولت‌ها حمایت از آموزش، پژوهش و درمان این اختلال را در دستور کار خود قرار داده‌اند (۷) و از آنجایی که، اینترنت به خانه‌ها، مدارس، کافی‌نت‌ها، و کسب‌وکار وارد شده است، یک

آگاهی عمومی از عوارض جانبی بالقوه ناشی از استفاده بیش‌ازحد، استفاده نادرست و یا اعتیادآور آن باید به افراد داده شود. در حال حاضر استفاده از این شبکه جهانی بخشی از فرهنگ افراد بزرگسال شده است بنابراین پژوهش در زمینه‌ی استفاده از اینترنت و اثرات مخرب ناشی از آن می‌تواند نقش مهمی در به صدا درآوردن زنگ خطر برای نوجوانان باشد (۱). از طرف دیگر شادکامی اساسی‌ترین بحث انسانی برای تمام نسل‌ها است و مرکزی‌ترین محرک اهداف بشری است همچنین در حوزه روانشناسی یک هیجان مثبت تلقی می‌شود (۱۰، ۱۱). شادکامی دارای ۳ جزء اساسی است که عبارتند از: هیجانات مثبت، رضایت در زندگی و فقدان عطفوت منفی است (۱۲). پژوهش‌های صورت گرفته بر این نکته تأکید کردند که اختلال اعتیاد به اینترنت می‌تواند اختلالات عاطفی را ایجاد کند (۹). در پژوهشی که مایرز انجام داده به این نکته پرداخت که افراد شاد در وجود خود احساس امنیت بیشتری می‌کنند، آسان تصمیم می‌گیرند، روحیه مشارکتی بالاتری دارند و احساس رضایت آن‌ها در زندگی بیشتر است (۱۲). شادمانی و نشاط برای تمامی احاد جامعه مزیت‌هایی دارد، اما قشر دانشجویان به علت اینکه نیروی جوان و آینده‌ساز جامعه هستند، بیشتر موردتوجه پژوهشگران و روانشناسان بوده‌اند (۱۱). از آنجایی که ارتباط بین اعتیاد به اینترنت و اختلالات روانی اطلاعات مهمی را برای درمان و پیشگیری از اعتیاد به اینترنت را فراهم می‌کند (۲). با توجه به اینکه امروزه مسئله اعتیاد به اینترنت در ایران به یک معضل در بین جوانان که نیروی انسانی و بدنه اصلی هر کشور می‌باشند تبدیل شده است لذا شناسایی پیامدهای آن کم شایانی در جهت آموزش‌ها و آگاهی دادن به اقشار مختلف در جهت آسیب‌شناسی این مقوله خواهد داشت. این مطالعه باهدف بررسی رابطه اعتیاد به اینترنت با احساس شادکامی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول انجام شد.

روش کار

این مطالعه توصیفی- تحلیلی در سال ۱۳۹۳ با کسب رضایت آگاهانه و کتبی بر روی ۲۷۶ نفر از دانشجویان رشته‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری، اتاق عمل، علوم آزمایشگاهی و فوریت‌های پزشکی دانشگاه علوم پزشکی دزفول به‌صورت سرشماری انجام شد. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از ۳ پرسشنامه صورت گرفت. معیارهای ورود به مطالعه: دانشجویانی که حداقل یک‌ترم تحصیلی را گذرانده و تمایل به شرکت پژوهش داشته باشند و معیار خروج تکمیل ناکافی پرسشنامه‌ها بود. پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه اعتیاد به اینترنت یانگ (Young) که با مقیاس پنج‌قسمتی لیکرت، طیفی از پاسخ‌ها، از هیچ‌وقت = نمره یک تا همیشه = نمره پنج، امتیازبندی شد. پس از جمع‌بندی نمره‌های پرسشنامه، نمره ۴۹-۲۰ کاربر معمولی، نمره ۷۹-۵۰ کاربر دارای اعتیاد متوسط یا در معرض اعتیاد به اینترنت و نمره ۱۰۰-۸۰ معتاد به اینترنت است. روایی و پایایی این پرسشنامه در مطالعه‌ای در سال ۱۳۸۸ توسط علوی و همکاران انجام گرفت و بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه پایایی درونی آن را بالا و روایی هم‌زمان آن را مطلوب گزارش کرده است به‌طوری‌که پایایی نسخه فارسی این پرسشنامه را به روش آلفای کرنباخ برابر ۰.۸۹ محاسبه کرده است (۱۳). سومین پرسشنامه پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد که شامل ۲۹ گزاره‌های شش‌گزینه‌ای است و گزینه‌های آن بر اساس مقیاس لیکرت به ترتیب از یک تا شش به‌نحوی که نمره کاملاً مخالفم = ۶ تا حدودی مخالف = ۵ کمی مخالف = ۴ کمی موافق = ۳ تا حدودی موافق = ۲ و

دانشجویان دختر (۱۰/۱ درصد) بیشتر در معرض خطر اعتیاد به اینترنت قرار داشتند ($P = ۰/۰۳۳$) (تصویر ۱)؛ ضریب همبستگی بین جنس دانشجویان و میزان اعتیاد به اینترنت ۰/۱۳۴- بود که از لحاظ آماری معنی‌داری بود ($P = ۰/۰۲۶$). میزان شادابی در دانشجویان پسر برابر با ۱۲/۹۶ درصد و در دانشجویان دختر برابر با ۸/۳۳ درصد بود که این اختلاف از لحاظ آماری معنی‌دار بود ($P = ۰/۰۱۷$) (جدول ۱).

تصویر ۱: درصد فراوانی اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بر اساس جنس

کاملاً موافق ۶ است. بعد از جمع امتیازات آن‌ها را بر ۲۹ تقسیم کرده اگر امتیاز پرسش‌نامه یک تا دو باشد = ناشاد، دو تا سه = تا حدودی ناراضی، سه تا چهار = نه شاد و نه ناراضی، امتیاز چهار = به‌طور متوسط شاد، امتیاز چهار تا پنج = بیشتر شاد، امتیاز پنج تا شش = بسیار شاد، و امتیاز شش = کاملاً خوشحال. این پرسشنامه اولین بار توسط آرگیل و همکاران (۱۹۸۹) ساخته شد و روایی و پایایی محتوای این پرسش‌نامه به تأیید رسیده است (۱۴) و دارای آلفای کرونباخ ۰.۹۱ و ضریب همبستگی سؤالات بین ۰.۰۰۴ و ۰.۶۵ با میانگین ۰.۲۸ گزارش شده است. داده‌ها پس از جمع‌آوری با نرم‌افزار SPSS-21 مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها

نتایج حاصل از این مطالعه نشان داد که از ۲۷۶ دانشجویی که در مطالعه شرکت کردند ۱۰۸ نفر (۳۹/۱ درصد) مؤنث و ۱۶۸ نفر (۶۰/۹ درصد) مذکر بودند. ۱۸/۱ درصد از آن‌ها رشته پزشکی، ۳۲/۲ پرستاری، ۱۷ درصد هوشبری، ۷/۶ درصد اتاق عمل، ۱۴/۹ درصد علوم آزمایشگاهی و ۱۰/۱ درصد از آن‌ها دانشجویان رشته فوریتهای پزشکی بودند، که ۲۶ نفر (۹/۴ درصد) متأهل و ۲۵۰ نفر (۹۰/۶ درصد) مجرد بودند. ۱/۸ درصد از دانشجویان دختران تحت مطالعه، به اینترنت اعتیاد داشتند که به‌طور معنی‌داری از میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پسر با ۰/۹ درصد بیشتر بود، این در حالی بود که دانشجویان پسر (۲۱/۳ درصد) نسبت به

جدول ۱: رابطه بین جنس و نشاط در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول

نشاط	تعداد	درصد	P-Value*
مرد			
ناشاد	۲	۱/۹٪	۰/۰۱۷
تا حدودی راضی	۳۰	۲۷/۸٪	
نه شاد، نه راضی	۶۲	۵۷/۴٪	
تا حدودی شاد (متوسط)	۲	۱/۹٪	
بیشتر شاد	۱۲	۱۱/۱٪	
زن			
ناشاد	۰	۰	۰/۰۱۷
تا حدودی راضی	۲۷	۱۶/۱٪	
نه شاد، نه راضی	۱۲۷	۷۵/۶٪	
تا حدودی شاد (متوسط)	۲	۱/۲٪	
بیشتر شاد	۱۲	۷/۱٪	
جمع			
ناشاد	۲	۰/۷٪	۰/۰۱۷
تا حدودی راضی	۵۷	۲۰/۷٪	
نه شاد، نه راضی	۱۸۹	۶۸/۵٪	
تا حدودی شاد (متوسط)	۴	۱/۴٪	
بیشتر شاد	۲۴	۸/۷٪	

* Chi-Square

جدول ۲: رابطه بین مقطع تحصیلی و اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول

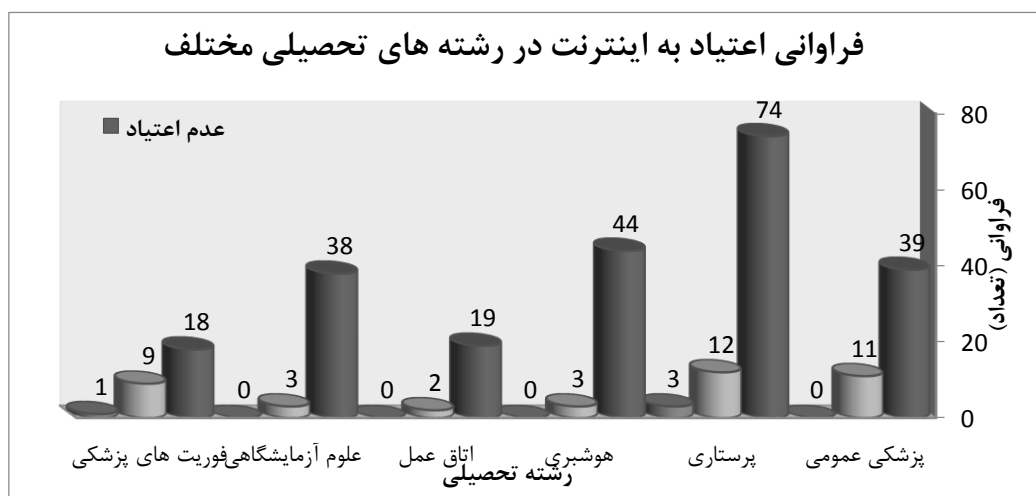
اعتیاد به اینترنت	تعداد	درصد	P-Value*
کاردانی			۰/۰۰۲
عدم اعتیاد	۱۹	٪۶۳/۳	
در معرض خطر	۱۰	٪۳۳/۳	
اعتیاد دارد	۱	٪۳/۳	
کارشناسی			۰/۰۰۲
عدم اعتیاد	۱۷۵	٪۸۸/۸	
در معرض خطر	۱۹	٪۹/۶	
اعتیاد دارد	۳	٪۱/۵	
پزشکی عمومی			۰/۰۰۲
عدم اعتیاد	۳۸	٪۷۷/۶	
در معرض خطر	۱۱	٪۲۲/۴	
اعتیاد دارد	۰	٪۰	

Chi-Square *

خطر اعتیاد به اینترنت در مقطع کاردانی با ۳۳/۳ درصد بود، اختلاف معنی داری از لحاظ آماری بین مقطع تحصیلی و اعتیاد به اینترنت مشاهده شد ($P = ۰/۰۰۲$) (جدول ۲). ضریب همبستگی بین میزان استفاده از اینترنت و اعتیاد به اینترنت دانشجویان برابر با ۰/۲۹۷ بود که بیان کننده افزایش اعتیاد به اینترنت در اثر افزایش میزان استفاده روزانه از اینترنت است، ارتباط آماری معنی داری بین میزان استفاده روزانه و اعتیاد به اینترنت مشاهده شد ($P = ۰/۰۰۰۱$). ضریب همبستگی بین اعتیاد به اینترنت و نشاط و شادکامی دانشجویان برابر با ۰/۰۸۵- بود، که نشان می دهد با افزایش میزان اعتیاد به اینترنت، نشاط و شادکامی آنان کاهش می یابد؛ با این وجود ارتباط معنی داری از لحاظ آماری بین اعتیاد به اینترنت و نشاط مشاهده نشد ($P = ۰/۱۵۸$). میزان اعتیاد به اینترنت در بین استفاده کنندگان از سایت های مختلف متفاوت بود بطوریکه بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت در بین استفاده کنندگان از سایت های ارتباطی با ۴۶ درصد بود، ارتباط آماری معنی داری بین استفاده از سایت های مختلف و اعتیاد به اینترنت مشاهده شد ($P = ۰/۴۴$).

نتایج این پژوهش نشان داد که ۳۴/۱ درصد از افراد تحت مطالعه کمتر از یک ساعت، ۳۳/۷ درصد ۱-۳ ساعت، ۱۹/۹ درصد ۳-۵ ساعت، ۸/۷ درصد ۵-۱۰ ساعت و ۳/۶ درصد از افراد بیشتر از ۱۰ ساعت در طول شبانه روز از اینترنت استفاده می کنند. بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت در بین رشته های مختلف به ترتیب در دانشجویان رشته فوریتهای پزشکی با ۳/۶ درصد و رشته پرستاری با ۳/۴ درصد مشاهده شد، بین رشته تحصیلی و اعتیاد به اینترنت معنی داری آماری مشاهده شد ($P = ۰/۰۰۳$) (جدول ۲).

میزان اعتیاد و در معرض اعتیاد بودن در افراد متأهل به ترتیب برابر با ۳/۸ درصد و ۱۵/۴ درصد، و میزان اعتیاد به اینترنت و در معرض اعتیاد بودن در افراد مجرد به ترتیب برابر با ۱/۲ درصد و ۱۴/۴ درصد؛ با این وجود ارتباط آماری معنی داری بین تأهل و اعتیاد به اینترنت مشاهده نشد ($P = ۰/۵۵۱$). در بین مقاطع مختلف تحصیلی بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان مقطع کاردانی با ۳/۳ درصد و کمترین میزان اعتیاد به اینترنت در مقطع پزشکی عمومی بود، همچنین بیشترین دانشجویان در معرض

تصویر ۲: فراوانی اعتیاد به اینترنت در رشته های مختلف تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول

بحث

دلیل آن می‌تواند روابط میان فردی شخصی که دچار احساس تنهایی شده است آسیب می‌بیند و فرد برای جبران آن به اینترنت رو می‌آورد (۱۹). همچنین محققان خاطرنشان کردند که با استفاده مفرط از اینترنت میزان بهداشت روانی دانشجویان کاهش می‌یابد. آن‌ها دریافتند دانشجویانی که استفاده مفرط از اینترنت داشتند، در مقایسه با دانشجویانی که دارای چنین تجربه‌ای نبودند، مشکلات روانی بیشتری را نشان دادند (۲۰). از آنجایی که اینترنت روز به روز در جوامع در حال توسعه بوده و دسترسی به آن آسان شده است و به عنوان یکی از ابزارهای مهم دستیابی به اطلاعات شناخته می‌شود و دانشجویان به ناچار ساعاتی از عمر خود را با اینترنت می‌گذرانند لذا برای جلوگیری از آثار مخرب آن بهتر است ضمن اطلاع رسانی مناسب، دانشجویان در معرض خطر شناسایی شوند و توصیه‌های مناسب به آنان در کاهش آسیب‌های احتمالی داده شود. از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به جامعه مورد پژوهش اشاره کرد که صرفاً بر روی دانشجویان علوم پزشکی انجام شد و در تعمیم یافته‌ها به دیگر جوامع باید جانب احتیاط را رعایت کرد.

نتیجه‌گیری

از آنجایی که نتایج نشان داد که استفاده روزانه از اینترنت در سایت‌های مختلف توسط دانشجویانی که اعتیاد به اینترنت دارند باعث کاهش احساس شادکامی در آنان می‌گردد، لذا توصیه می‌گردد برنامه‌های آموزشی در جهت سوق دادن دانشجویان به سمت استفاده صحیح از اینترنت و سایت‌های علمی برنامه‌ریزی شود. می‌توان گفت در دنیای امروز یکی از ابزارهای اثربخش، اینترنت و کامپیوتر می‌باشد. به شرط اینکه با ارائه آموزش‌ها و راهکارهای مناسب، در حد مورد نیاز از آن استفاده شود. در غیر این صورت به سلامت جسمی و روانی افراد آسیب می‌رسند. بر اساس پژوهش حاضر و دیگر پژوهش‌ها در این حوزه می‌توان نتیجه گرفت که اعتیاد به اینترنت در بین جوانان و قشر دانشجویی رو به فزونی می‌باشد. از این رو جای آن دارد به این پدیده نوظهور به عنوان یک معضل سلامتی توجه جدی شود، و مسئولین دانشگاه که متولی امر سلامت دانشجویان می‌باشند در زمینه‌ی فرهنگ‌سازی مناسب و آموزش‌های صحیح استفاده از اینترنت در دانشجویان برنامه‌ریزی نمایند. پیشنهاد می‌گردد در مطالعات آتی بر روی عوامل تشویق‌کننده و بازدارنده از اعتیاد به اینترنت و دیگر پیامدهای روانی اجتماعی آن تمرکز گردد.

سپاسگزاری

بدین وسیله از کلیه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول که در اجرای این پژوهش همکاری داشته‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود.

اینترنت به خودی خود ابزار بی‌ضرری است، اما استفاده بیش از حد و نادرست از آن خطر اعتیاد به اینترنت را در پی دارد. پیامدهای جسمانی، مشکلات خانوادگی، مشکلات درسی، مشکلات شغلی از جمله عوارض اختلال اعتیاد به اینترنت است. باید به این نکته توجه شود که قشر جوان بیشترین استفاده‌کنندگان از اینترنت را تشکیل می‌دهند (۱۵). در این مطالعه ۱/۸ درصد از دانشجویان دختر رفتار اعتیاد به اینترنت داشتند که به طور معنی‌داری از میزان اعتیاد به اینترنت در دانشجویان پسر با ۰/۹ درصد بیشتر بود. این در حالی است که در مطالعه قهرمانی و همکاران برخلاف مطالعه حاضر میزان اعتیاد به اینترنت در پسران بیشتر از دختران بود (۷). ولی در مطالعه حسن‌زاده و صالحی نتایج همسو با مطالعه حاضر بود (۱۶). به نظر می‌رسد در این مطالعه دانشجویان دختر در برنامه‌های پیشگیری از اختلال اعتیاد به اینترنت در اولویت قرار دارند. در این مطالعه میزان شادکامی در دانشجویان پسر برابر با ۱۲/۹۶ درصد و در دانشجویان دختر برابر با ۸/۳۳ درصد بود و این تفاوت از نظر آماری معنی‌دار مشاهده شد. اما مطالعه صیامیان بر روی دانشجویان پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران نشان داد رابطه معنی‌داری بین نمره شادکامی و جنسیت وجود ندارد (۱۷) که با مطالعه حاضر مطابقت ندارد. این یافته احتمالاً به علت برآورده نشدن برخی خواسته‌ها و در دسترس نبودن منابع شادی برای دانشجویان دختر باشد.

بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت در بین رشته‌های مختلف به ترتیب در دانشجویان رشته فوریت‌های پزشکی با ۳/۶ درصد و رشته پرستاری با ۳/۴ درصد مشاهده شد. همچنین در بین مقاطع تحصیلی بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان مقطع کاردانی با ۳/۳ درصد و کمترین میزان اعتیاد به اینترنت در مقطع پزشکی عمومی بود. پژوهش جعفری ندوشن نیز همسو با مطالعه حاضر می‌باشد. در مطالعه ایشان دانشجویان رشته فوریت‌های پزشکی و مامایی بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت را در بین سایر رشته‌های مورد مطالعه داشتند. از طرف دیگر دانشجویان مقطع کاردانی با ۹۷/۱ درصد در بین سایر مقاطع بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت را دارا بودند (۱۸). در این پژوهش میزان اعتیاد به اینترنت در بین استفاده‌کنندگان از سایت‌های مختلف متفاوت بود بطوریکه بیشترین میزان اعتیاد به اینترنت در بین استفاده‌کنندگان از سایت‌های ارتباطی با ۴۶ درصد بود. در مطالعه صلیحی دانشجویان بیشترین نوع استفاده از اینترنت را نامه‌نگاری و علمی بیان کردند (۸).

نتایج این مطالعه نشان داد با افزایش میزان اعتیاد به اینترنت، نشاط و شادکامی دانشجویان کاهش می‌یابد؛ با این وجود ارتباط از نظر آماری معنی‌دار نبود. بر اساس مطالعات زربخش و همکاران، احساس تنهایی همبستگی معناداری با اعتیاد به اینترنت دارد، که بر طبق نظر محقق

References

1. Cao H, Sun Y, Wan Y, Hao J, Tao F. Problematic Internet use in Chinese adolescents and its relation to psychosomatic symptoms and life satisfaction. BMC Public Health. 2011;11(1):802. DOI: 10.1186/1471-2458-11-802 PMID: 21995654
2. Ko CH, Yen JY, Yen CF, Chen CS, Chen CC. The association between Internet addiction and psychiatric disorder: a review of the literature. Eur Psychiatry. 2012;27(1):1-8. DOI: 10.1016/j.eurpsy.2010.04.011 PMID: 22153731

3. Kiany T, Fallahi Khoshknab M, Dalvandi A, Hosaini M, Nourozi K. [Internet addiction and its related factors among nursing students in Tehran University of Medical Sciences in 2013]. *J Nurs Educ*. 2014;2(4):50-62.
4. Salehi M, Norozi Khalili M, Hojjat SK, Salehi M, Danesh A. Prevalence of internet addiction and associated factors among medical students from mashhad, iran in 2013. *Iran Red Crescent Med J*. 2014;16(5):e17256. DOI: [10.5812/ircmj.17256](https://doi.org/10.5812/ircmj.17256) PMID: [25031856](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25031856/)
5. Ghahremani L, Nazari M. [Internet Addiction and Its Effect on the Academic Achievement Students of Shiraz University of Medical Sciences: Cross-sectional Study on Addiction-driven Behaviors]. *Mag E-Learn Distrib Acad*. 2013;4(1):44-51.
6. Vahidi A, Arzamani M, Jafakesh Moghadam A, Vahidi M, Hashemi M. [Investigating performance of emergency units of hospitals which belonged to north khorasan university of medical sciences in 2012]. *J North Khorasan Univ Med Sci*. 2013;5(1):159-66.
7. Cash H, Rae CD, Steel AH, Winkler A. Internet Addiction: A Brief Summary of Research and Practice. *Curr Psychiatry Rev*. 2012;8(4):292-8. DOI: [10.2174/157340012803520513](https://doi.org/10.2174/157340012803520513) PMID: [23125561](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23125561/)
8. Solhi M, Farhandi H, Armoon B. [Internet addiction among B. Sc. students in Health Faculty, Tehran University of Medical Sciences]. *Razi J Med Sci*. 2013;20(106):40-7.
9. Maheri AB, Hamid Joveini H, Nabi Bahrami M, Sadeghi R. [The study of the effects of internet addiction on healthy lifestyle in students living in the dormitories of Tehran University of Medical Sciences, 2012]. *Razi J Med Sci*. 2013;20(114):10-9.
10. Sharifi K, Sooky Z, Tagharobi Z, Akbari H. [Happiness and its related factors among the students of Kashan university of medical sciences in 2006-7]. *KAUMS J*. 2010;14(1):62-9.
11. Shojaei F, Ebrahimi S, Parsa Yekta Z, Nikbakht Nasrabadi A. The study of nursing students' happiness as a mental health index. *Iranian J Nurs Res*. 2012;7(24):16-22.
12. Zamirinejad S, Piltan M, Haghshenas M, Tabarraei Y, Akaberi A. Predicting happiness based on spiritual intelligence. *J Sabzevar Univ Med Sci*. 2014;20(5):773-81.
13. Salman Q. [Determine the validity and reliability of internet addiction disorder students]. *J Res Med Sci*. 2011;13(7):34-8.
14. Najafi M, Dehshiri G, Dabiri S, Sheikhi M, Jafari N. Psychometric properties of Farsi version of the Oxford happiness questionnaire among college students. *Train Meas*. 2013;3(10):55-73.
15. Siomos KE, Dafouli ED, Braimiotis DA, Mouzas OD, Angelopoulos NV. Internet addiction among Greek adolescent students. *Cyberpsychol Behav*. 2008;11(6):653-7. DOI: [10.1089/cpb.2008.0088](https://doi.org/10.1089/cpb.2008.0088) PMID: [18991535](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18991535/)
16. Hasanzadeh R, Salehi M, Rezaei KA. Relationship between the use of extreme from technology (internet and sms addiction) and educational and psychological state high school students. *J Educ Psychol*. 2010;1(3):69-81.
17. Siamian H, Naeimi OB, Shahrabi A, Hassanzadeh R, Abazari MR, Khademloo M, et al. [The status of happiness and its association with demographic variables among the paramedical students]. *J Mazandaran Univ Med Sci*. 2012;21(86):159-66.
18. Jafari Nodoushan M, Alipour Nodoushan K, Mirizadeh M, Ahmari Tehran H, Norouzinejad G, Sadeghi Yekta T. The Survey of Relationship General Health Status between Internet Addiction in Qom University of Medical Sciences Student in 2010-2011. *J Qom Univ Med Sci*. 2012;6(3):86-90.
19. Zarbakhsh Bahri M, Rashedi V, Khademi M. [Loneliness and Internet addiction in students]. *J Health Prom Manage*. 2013;2(1):32-8.
20. Wang WEI. Internet dependency and psychosocial maturity among college students. *Int J Hum Comput Stud*. 2001;55(6):919-38. DOI: [10.1006/ijhc.2001.0510](https://doi.org/10.1006/ijhc.2001.0510)